യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 165

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ജാഗ്രത്സ്വപ്നേ സ്വപ്ന ഏവ ജാഗ്രത്ത്വമനുഗച്ഛതി .
സ്വപ്നജാഗ്രതി ജാഗ്രത്തു സ്വപ്നതാമുപഗച്ഛതി .. 1
സ്വപ്നോ ജാഗ്രത്പ്രവിശതി ജാഗ്രത്സ്വപ്നാത്പ്രബുധ്യതേ .
ജാഗ്രത്സ്വപ്നം പ്രവിശതി പ്രബുദ്ധഃ സ്വപ്നജാഗ്രതഃ .. 2
ജാഗ്രതസ്വപ്നവതാ സ്വപ്നഃ സ്വപ്ന ഇത്യഭിധീയതേ .
സ്വപ്നജാഗ്രദ്വതാ ജാഗ്രജ്ജാഗ്രദിത്യഭിധീയതേ .. 3
തജ്ജാഗ്രജ്ജാഗ്രതീവേഹ ന തു സ്വപ്നഃ കദാചന .
സ്വപ്നേ സ്വപ്നോ ജാഗ്രദേവ ന തു ജാഗ്രത്കദാചന .. 4
ലഘുകാലാത്മകഃ സ്വപ്നഃ സർവദൈവ ഹി ജാഗ്രതി .
ലഘുകാലാത്മകം ജാഗ്രത്സ്വപ്നകാലേ സദൈവ ച .. 5
ന ജാഗ്രത്സ്വപ്നയോർഭേദഃ കശ്ചനാസ്തി കദാചന .
ഏകസ്യാവസരോഽന്യത്ര ദ്വയോ-രപി ന സന്മയഃ .. 6
മൃതിപ്രബോധസമയേ ജാഗ്രത്സ്വപ്നഃ പ്രശാമ്യതി .
സ്വപ്നാനുഭവബോധേ ച ശൂന്യ ഏവാതിഭാസ്വരഃ .. 7
ജീവതഃ സ്വപ്നസമയേ മൃതിബോധോദയം വിനാ .
പരലോകാത്മകം ജാഗ്രത്കിംചനാപി ന ദൃശ്യതേ .. 8
സ്ഥിതേ ജീവിതബോധേഽസ്മിഞ്ഛൂന്യേ നാനാമയാത്മനി .
പരലോകാത്മകഃ സ്വപ്നഃ കശ്ചനാപി ന ദൃശ്യതേ .. 9
ചിച്ചമത്കൃതിമാത്രാത്മ യഥാ സ്വപ്നേ ജഗത്ത്രയമ് .
ഹൃദി സർഗാത്പ്രഭൃത്യേവ തഥൈവാഭാതി ജാഗ്രതി .. 10
സന്ത്യേവാസത്യഭൂതാനി സ്ഫാരാപി പരമാർഥതഃ .
നാസ്ത്യേവാകാരവത്തേയം സ്വപ്നോർവ്യാമിവ ജാഗ്രതി .. 11
നാനാത്മഭാസുരമപി സ്വപ്നേ ശൂന്യം യഥാ ജഗത് .
തഥൈവ ജാഗ്രത്യഖിലം വ്യോമൈവേദം ചിദാത്മകമ് .. 12
ചിദ്വ്യോമ്നോ ഹി സ്വഭാവോഽയം യദിദം ജഗദമ്ബരേ .
കചതീത്ഥമിഹ സ്ഫാരമാലോക ഇവ തേജസഃ .. 13
ചിതേ+ശ്ചമത്/കൃതി-രിയം ജഗന്നാമ്നീ ചകാസ്ത്യലമ് .
സഹജാ ഗഗനേ കുഡ്യേ പരമാണൗ സ്ഥലേ ജലേ .. 14
ഭ്രാന്താവസത്യരൂപായാം സ്ഥിതായാം സത്യവസ്തുവത് .
ആകാശമാത്രദേഹായാം ക ഇവൈനാം പ്രതി ഗ്രഹഃ .. 15
ഗ്രഹീതൃ+ഗ്രഹണ+ഗ്രാഹ്യ/രൂപമാശൂന്യ-മേവ ച .
സദസ്ത്വേവാസദേവാസ്തു ജഗദത്രാങ്ഗ കിം ഗ്രഹഃ .. 16

ഇത്ഥമസ്ത്വിദമഥാന്യഥാസ്തു വാ
മൈവ ഭൂദ്ഭവതു കോഽത്ര സംഭ്രമഃ .
കോഽത്ര ഫൽഗുനി ഫലേ ഫലഗ്രഹോ
ബുദ്ധമേവ തദലം വികല്പനൈഃ .. 17

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോപായേഷു-നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ ജാഗ്ര+ത്സ്വപ്നൈ+ക്യോപ-ദേശോ നാമ പഞ്ച-ഷഷ്ട്യധിക-ശതതമഃ സർഗഃ .. 165 ..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
6.1.2024